

Az I. Nemzeti Fejlesztési Terv foglalkoztatási célú forrásainak felhasználása a Dél-dunántúlon

Bitáné Bíró Boglárka

Kaposvári Egyetem, Gazdálkodás- és Szervezéstudományok Doktori Iskola, 7400 Kaposvár, Guba S. u.40

ÖSSZEFOGLALÁS

A foglalkoztatási színvonal alakulása nagyban meghatározza a makrogazdaság, a társadalom állapotát és fejlődési lehetőségeit. Az uniós tagság – a foglalkoztatási mutatókra vonatkozó, elég szigorú feltételek mellett – igen jelentős forrásokat nyújt a magyar gazdaság és ezen belül a Dél-dunántúli régió fejlődéséhez is. Ez a tanulmány azt vizsgálja, hogy az I. Nemzeti Fejlesztési Terv beruházásai az emberi tőkében milyen arányban jelennek meg a Dél-dunántúli régióban és Somogy megyében, szem előtt tartva azt, hogy a humán erőforrást egy különleges tőkelemnek tekinthetjük a gazdaságban, mely a többihez képest, az idő haladásával növekvő jövedelmet eredményez.

(Kulcsszavak: foglalkoztatási mutatók, I. Nemzeti Fejlesztési Terv, források, Dél-dunántúli régió)

The support funds for employment of the I. National Development Strategy in the South Transdanubian Region

Boglárka Bitáné Bíró

Kaposvár University, PhD School of Management and Organizational Science, H-7400 Kaposvár Guba S. u. 40

ABSTRACT

The employment standard is one of the macro-economic indicators which is fixing the development of the social-economic section. The membership in the European Union – beside of the strict regulations on the unemployment rate – offers significant support for the development of the Hungarian economy and the South Transdanubian Region. This study is reviewing the proportion of the human resources investments in the South Transdanubian Region and Somogy County during the period of I. National Development Plan. Human resource is a specific capital element in the economy, which by and by has a growing value, and with this end in view, making of this research becomes well-grounded.

(Keywords: employment rate, I. National Development Plan, support, South Transdanubian Region)

BEVEZETÉS

Az I. Nemzeti Fejlesztési Terv az uniós csatlakozás időpontjától – 2004.05.01 – 2006 végéig terjedő időszakra szóló, a Strukturális Alapok igénybevételéhez szükséges fejlesztési nemzeti stratégiai dokumentum. A fejlesztési tervben megfogalmazott hosszú távú általános célkitűzés az életminőség javítása, az egy főre eső jövedelem felzárkóztatása, közelítése az uniós szinthez és specifikus cél a humán erőforrások jobb kihasználása.

A tervdokumentum kifejtéséhez a következő specifikus célokat határozták meg: legyen versenyképesebb a gazdaság, javuljon a humán erőforrások kihasználása, valamint a környezet minősége és segítse elő a kiegyensúlyozott regionális fejlődést.

A specifikus célokat a következő négy prioritáson keresztül kell fejleszteni:

- a termelőszektor versenyképességének javítása,
- a foglalkoztatás növelése és az emberi erőforrás fejlesztése,
- a jobb infrastruktúra és tisztább környezet kialakítása,
- a regionális és helyi potenciál erősítése és a technikai segítségnyújtás.

A foglalkoztatás és a humán erőforrás minőségének jelentősége a fejlesztési prioritásokban és a végrehajtáshoz létrehozott operatív programokban is kidomborodik. Az öt operatív program a következő:

- Gazdasági Versenyképesség Operatív Program – a gazdasági versenyképesség fellendítésére
- Humán erőforrás-fejlesztési Operatív Program – a foglalkoztatási szint emelésére és az emberi erőforrás fejlesztésére
- Környezetvédelmi és Infrastruktúra Operatív Program – az élhetőbb környezetért és a jobb infrastruktúráért
- Agrár- és Vidékfejlesztési Operatív Program – a mezőgazdaság modernizációjáért és a vidék felzárkóztatásáért
- Regionális Fejlesztési Operatív Program – a regionális térségek felzárkóztatásáért.
(*Miniszterelnöki Hivatal, Nemzeti Fejlesztési Terv és EU Támogatások Hivatala, 2003*)

ANYAG ÉS MÓDSZER

Ebben a tanulmányban, a továbbiakban a humán-erőforrással összefüggő operatív programok kerülnek elemzésre. Az operatív programokat az Nemzeti Fejlesztési Terv dokumentumaiból ismertetem. A források elemzéséhez az Egységes Monitoring és Információs Rendszer adatbázisát valamint a ROP hálózat honlapján lévő adatokat, az egy főre illetve az egy munkanélkültre jutó adatokat a KSH népmozgalmi valamint az Állami Foglalkoztatási Hivatal munkaügyi statisztikáiból számítottam ki.

EREDMÉNY ÉS ÉRTÉKELÉS

Operatív Programok a humán erőforrás fejlesztésért

A Humán erőforrás-fejlesztési Operatív Programot (a továbbiakban HEFOP) három fő célkitűzése - a foglalkoztatás bővítése, minőségi versenyképes munkaerő fejlesztése, valamint a társadalmi beilleszkedés elősegítése - mentén négy fő prioritásra osztották:

- aktív munkaerő-piaci politikák támogatása,
- a társadalmi kirekesztődés elleni küzdelem a munkaerőpiacra való belépés segítségével,
- az egész életen át tartó tanulás támogatása és az alkalmazkodóképesség javítása,
- az oktatási, szociális és egészségügyi infrastruktúra fejlesztése.

A prioritások társadalmi-szociális jellegéből kitűnik, hogy a Strukturális Alapokon belül a HEFOP intézkedései főképpen az Európai Szociális Alap és az Európai Regionális Fejlesztési Alap által finanszírozottak. A HEFOP teljes költségvetése 750 millió euró (183 milliárd forint), melyből 562 millió euró közösségi támogatás és 187 millió euró hazai forrás.

A HEFOP intézkedéseit, a hozzájuk rendelt alapokból és nemzeti hozzájárulásból származó forrásokat az 1. táblázatban foglaltam össze.

1. táblázat

HEFOP prioritások és forrásai, millió euróban

Prioritás/intézkedés (1)	ERFA (2)	ESZA (3)	Nemzeti (4)	Összesen (5)
1. Aktív munkaerő-piaci politikák támogatása (6)	0	120	40	160
2. A társadalmi kirekesztés elleni küzdelem (7)	0	65,2	21,7	87
3. Az egész életen át tartó tanulás támogatása és az alkalmazkodó-képesség javítása (8)	0	171,9	57,3	229,2
4. Az oktatási, szociális és egészségügyi infrastruktúra fejlesztése (9)	177,3	0	59,1	236,5

Forrás (Source): *Foglalkoztatáspolitikai és Munkügyi Minisztérium, Oktatási Minisztérium, Egészségügyi Szociális és Családügyi Minisztérium, 2004 a*

Table 1: Sources of the Human resources operational programme, million euro

Priorities/Measures(1), European Regional Development Fund(2), European Social Fund(3), National(4), Total(5), Support for active policies on the labour market(6), Contest against the social exclusion(7), Support for life long learning and adaptability(8), Educational, social and health infrastructure development(9)

A HEFOP prioritásain kívül az emberi tőke fejlesztésére irányuló intézkedések helyet kaptak a Regionális Operatív Programban (a továbbiakban ROP) is. Az elsődleges cél a hazai régiók fenntartható fejlődésének elősegítése, kihasználva az adott régióra jellemző erőforrásokat, adottságokat. Az utóbbi operatív programnak a különlegessége, hogy kisebb térségi fejlesztésekre koncentrált.

A ROP középtávú céljai a következők:

- természeti, kulturális értékekben gazdag térségek belső erőforrásokra építő fenntartható fejlesztése,
- vonzó települési környezet kialakítása és a gazdasági potenciál fejlesztése, tekintettel a hátrányos helyzetű kistérségekre,
- a helyi szereplők alkalmazkodó képességének és együttműködésének fejlesztése.

A fentebb felsorolt középtávú célokhoz 4 prioritást rendeltek (*Foglalkoztatáspolitikai és Munkügyi Minisztérium, Oktatási Minisztérium, Egészségügyi Szociális és Családügyi Minisztérium, 2004 b*):

- turisztikai potenciál erősítése,
- térségi infrastruktúra és települési környezet fejlesztése,
- a humán erőforrás fejlesztés regionális dimenziójának erősítése,
- szakértői segítségnyújtás.

A harmadik, a humán erőforrásra vonatkozó prioritás, mely egyben a legfontosabb a tanulmány szempontjából, 4 intézkedést tartalmaz. Az emberi tőkével kapcsolatos

intézkedések végrehajtására az ESZA biztosítja a forrást, amit kiegészítenek a hazai keretek.

A 2. táblázatban gyűjtöttem össze az intézkedéseket és a hozzájuk kapcsolódó forrásokat is.

2. táblázat

A Regionális Operatív Program harmadik prioritásának forrásai, millió euróban

Prioritás/intézkedés (1)	ESZA (2)	Nemzeti (3)	Összesen (4)
3. A humánerőforrás regionális dimenziójának erősítése (5)	53,6	14,8	68,5
3.1 A helyi közigazgatás és a civil szervezetek kapacitásépítése (6)	21,5	5,3	26,9
3.2 Helyi foglalkoztatási kezdeményezések támogatása (7)	15,2	3,8	19
3.3 Felsőoktatási intézmények és a helyi szereplők együttműködésének erősítése (8)	8,4	2,8	11,2
3.4 Régió-specifikus szakmai képzések támogatása (9)	8,4	2,8	11,2

Forrás (Source): *Miniszterelnöki Hivatal, Nemzeti Területfejlesztési Hivatal, 2003*

Table 2.: Sources of Regional Operational Programme, million euro

Priorities/Measures(1), European Social Fund(2), National(3), Total(4), Strengthening the regional potential of human resources(5), Growing the capacity of the public administration and non-governmental organizations(6), Supporting local employment partnerships(7), Strengthening the cooperation between local actors and higher educational institutions(8), Supporting regional professional education(9)

Pályázati források eloszlása 2004-2006

A foglalkoztatási színvonal emelésére és az emberi erőforrás minőségi változtatására elsősorban a Humán-erőforrás Operatív Programnak az első három, valamint a Regionális Operatív Program harmadik prioritása nyújt forrást.

A HEFOP és ROP források – mint azt az 1. ábrán a kördiagramok kék illetve a sárga színű szeletei is mutatják – országosan és a Dél-dunántúli régióban is jelentős támogatási összeget tesznek ki az operatív programok között.

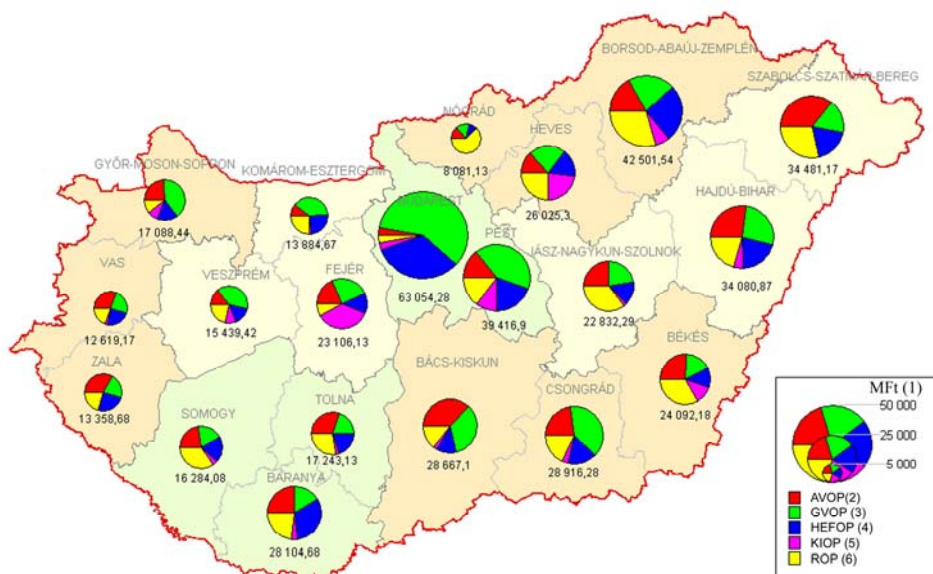
Országosan 1466 db HEFOP projektre 97,5 milliárd forintot fizettek ki a 2004-2006-ra előirányzott közel 185,5 milliárdból. A szerződéssel lekötött támogatási összeg viszont több mint 98%-os, tehát a 185,5 milliárdból az Egységes Monitoring Információs Rendszer 2007. március 31-i időpontban, a honlapról lekérdezett listája szerint 181,8 Mrd forintot mindenképpen kifizetnek (*Nemzeti Fejlesztési Ügynökség, 2007 a*).

A Dél-dunántúli régió részesedését - mindkét operatív programot vizsgálva - az országos támogatásokból, megyénkénti bontásban a 3. táblázatban foglaltam össze.

A HEFOP esetében, arányaiban az 572 projekt igen jó mutató és a 37,7 milliárd forintnyi támogatás azt jelenti, hogy a régió 20,7%-ban részesült a forrásból. A ROP – nál is 14,6%-os az arány, amely szintén meghaladja az átlagot, tekintettel arra, hogy ha a támogatási összegeket 7 régióra osztjuk, akkor 14% körüli az egy régióra jutó támogatási arány.

1. ábra

Kifizetések megyei megoszlása Operatív programok szerint (millió Ft)

Forrás (Source): Nemzeti Fejlesztési Ügynökség, 2007 a

Figure 1: Distribution of disbursements by county (Million HUF)

Million HUF(1), ARD OP(2), EC OP(3), HR OP(4), EI OP(5) RD OP(6)

3. táblázat

HEFOP és ROP támogatások a Dél-dunántúli régióban

Területi egység(2)	DRO(3)		HEFOP(4)	
	db	millió Ft	db	Mrd Ft
Baranya megye (5)	13	744,7	251	19,44
Somogy megye (6)	4	202,7	165	10,3
Tolna megye (7)	4	251,7	156	7,9
Dél-dunántúli régió(8)	21	1199,2	572	37,64

Forrás (Source): Nemzeti Fejlesztési Ügynökség, 2007 a

Table 3: Support from the Human resources Operational Programme and the Regional Operational Programme in the South Transdanubian Region

Region/County(1), South Transdanubian Regional Operational Programme(2), Human resources Operational Programme(3), Baranya County(4), Somogy County(5), Tolna County(6), South Transdanubian Region(7)

A 3. táblázat alapján fel lehet állítani egy sorrendet a régió megyéi között, de ennek a tanulmánynak az a célja, hogy alátámassza ezt a sorrendet további vizsgálatokkal. A helyes következtetések érdekében megvizsgáltam a megyék népességét és a munkanélküliséget is 2004-2006 időszakban.

A népességszám egyértelműen csökkenő tendenciát mutat. 2004-ről 2006-ra mindhárom megyében átlagosan ötezer fővel csökkent a lakónépesség száma, de ez csak részben egyeztethető össze az országos adatokkal. Ez azt jelenti, hogy az öregedő társadalom jelensége mellett megjelent az elvándorlás is, valószínűleg a munkahelyekkel jobban ellátott területek felé. A népesség 3 év átlagában Baranyában 400 ezer, Somogyban 332 ezer és Tolnában 245 ezer fő (*Központi Statisztikai Hivatal, 2007*).

A munkanélküliségi rátában egy enyhe növekedés figyelhető meg 2005-ben, amely 2006-ban csökkenésnek indult, de jelentős javulás csak Tolna megyében volt megfigyelhető. A munkanélküliségi mutató 3 év átlaga alapján Baranyában 21%, Somogyban 21,3% míg Tolnában 12,5% körül mozog (*Állami Foglalkoztatási Szolgálat, 2007*).

A 2. ábrán jelenítettem meg a fenti adatok alapján számított egy főre és egy munkanélkülire jutó támogatási összegeket. Az ábrán jól látható, hogy akármelyik mutatót vizsgáljuk Baranya megye pályázati támogatottsága vitathatatlanul a legjobb. Somogy megye utolsó helyezése azért is kiemelendő, mert itt a legmagasabb a munkanélküliségi ráta, tehát a foglalkoztatási színvonal változása érdekében sok még a teendő, azaz a pályázati aktivitáson javítani szükséges.

2. ábra

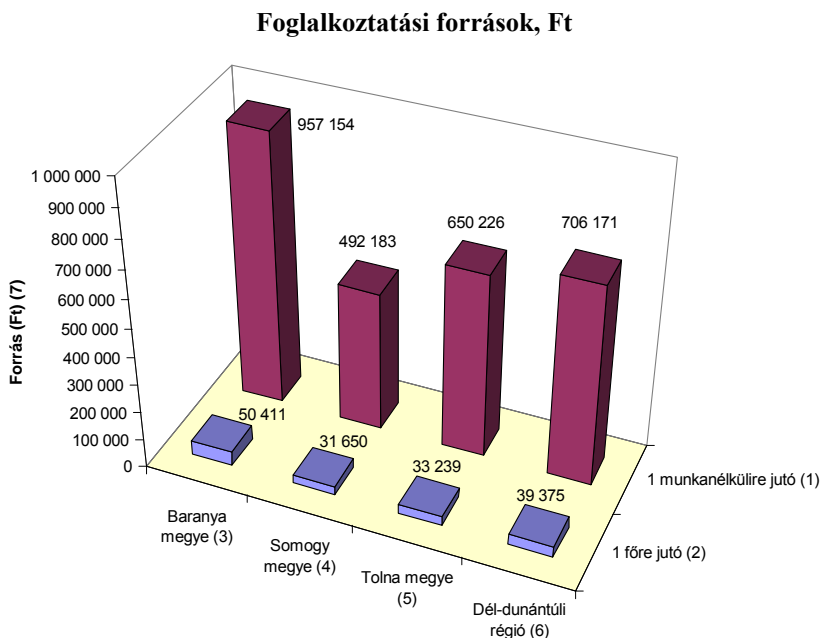

Figure 2: Supports for employment, HUF

Paid employment funds per unemployment(1), Paid employment funds per person(2), Baranya County(3), Somogy County(4), Tolna County(5), South Transdanubian Region(6), Support (HUF)(7)

Somogy megye pályázati támogatottsága

Somogy helyzetéről - az előző fejezet vizsgálatai alapján – elmondható, hogy a régióban majdnem minden területen elmarad a másik két megyétől. Ezért a megyébe ténylegesen bejutott forrásokról egy külön összefoglalót készítettem a 4. táblázatban.

4. táblázat

Somogy megye pályázati támogatottsága, HEFOP

HEFOP Prioritás/Intézkedés(1)	Pályázatok száma(2)	Igényelt összeg, Mrd forintban(3)
1. Aktív munkaerő-piaci politikák (4)	14	1,5
2. A társadalmi kirekesztés elleni küzdelem (5)	70	2,4
3. Az élethosszig tartó tanulás és az alkalmazkodó-képesség támogatása (6)	74	2,2
4. Az oktatási, szociális és egészségügyi infrastruktúra fejlesztése (7)	7	4

Forrás (Source): Foglalkoztatáspolitikai és Munkaiügyi Minisztérium, Oktatási Minisztérium, Egészségügyi Szociális és Családügyi Minisztérium, 2004 a

Table 4: Tender supports in Somogy County, Human Resources Operational Programme

Human Resources Operational Programme priorities/measures(1), Number of tenders(2), Amount claimed, billion HUF(3), Support for active policies on the labour market(4), Contest against the social exclusion(5), Support for life long learning and adaptability(6), Educational, social and health infrastructure development(7)

A 4. táblázatban látható HEFOP prioritások közül az első három az, amely konkrétan a humánerőforrás fejlesztésére irányul, a negyedik infrastrukturális fejlesztéseket tartalmaz, melyek a tanulmány szempontjából nem tekinthetőek az emberi tőkébe való közvetlen beruházásnak. Valójában tehát 158 program indult el 6,1 milliárd forint értékben, míg 4 milliárd infrastrukturális fejlesztéseket támogatott.

A Dél-dunántúli Regionális Operatív Program (a továbbiakban DDROP) 2004-2006 időszakban a 3. prioritás szerződéskötéseit az 3. és a 4. ábra mutatja.

Az ábrák alapján megállapítható, hogy országos szinten, 148 foglalkoztatási és képzési projektet támogattak 8,52 milliárd forinttal, ebből 21 projektet 1,18 milliárd forinttal a Dél-dunántúli régióban nyertek meg.

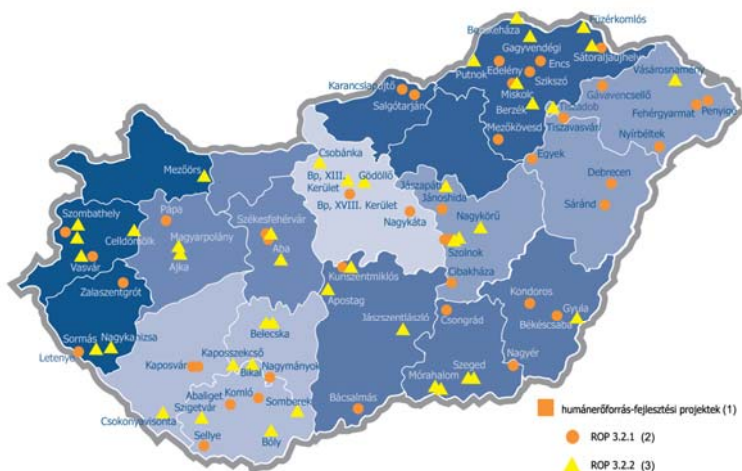
Kiemelendő azonban, hogy ebből mindössze 4 projekt valósult meg Somogy megyében. Az 5. táblázatban foglaltam össze a konkrét somogyi helyszíneket a megítélt támogatás összegével együtt. A táblázat összesítő sorából kiszámítható, hogy Somogy megye a régió összes támogatásából mindössze 17%-nyit tudott hívni, míg a foglalkoztatási helyzet és a munkanélküliségi ráta alakulása indokolná a nagyobb arányt.

ÖSSZEFOGLALÁS, KÖVETKEZTETÉSEK

Országosan összességében elmondható, hogy a 2004-2006-os időszakban hazánknak sikerült úgy hívni a pályázati forrásokat, hogy Magyarország ebben a tekintetben a velünk együtt csatlakozott uniós országok között a harmadik helyen áll. Ez az jelenti, hogy az I. Nemzeti Fejlesztési Terv forrásainak 61%-át, azaz 1213 millió eurót már lehívtuk. (Nemzeti Fejlesztési Ügynökség, 2007 c)

3. ábra

Szerződés-kötések ROP 3.2 – 131%

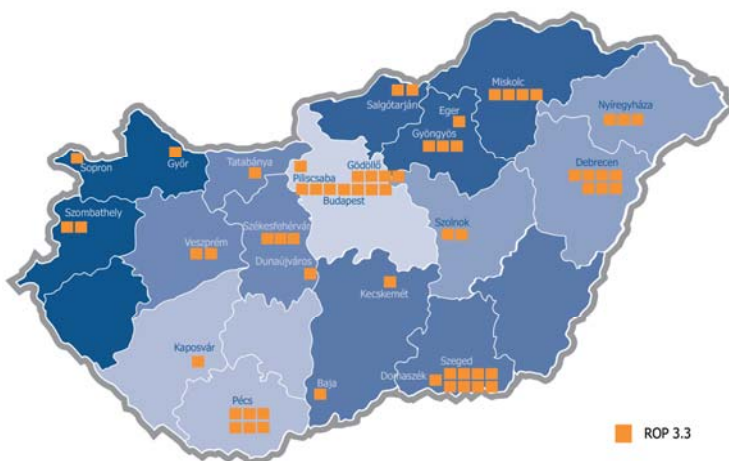
Forrás(Source): Nemzeti fejlesztési Ügynökség, 2007 b

Figure 3: Tender contracts RD OP 3.2 – 131%

Human resources development projects (1), RD OP 3.2.1(2), RD OP 3.2.2(3)

4. ábra

Szerződés-kötések ROP 3.3 – 100%

Forrás (Source): Nemzeti fejlesztési Ügynökség, 2007 b

Figure 3: Tender contracts RD OP 3.3 – 100%

5. táblázat

ROP 3. prioritásából támogatott Somogy megyei projektek

Helyszín (1)	Pályázó (2)	Pályázat címe(3)	ROP intézkedés (4)	Támogatási összeg Ft (5)
Kaposvár	Somogy Megyei Munkaügyi Központ (6)	„Együtt a fejlődésért” – Foglalkoztatási stratégia és paktum kialakítása Somogyban (10)	ROP 3.2	41 538 000
Kaposvár	Kaposvári Többcélú Kistérségi Társulás (7)	„CSELEKVŐ PAKTUM” a kaposvári kistérségben (11)	ROP 3.2	49 233 979
Kaposvár	Kaposvári Egyetem (8)	Alkalmazott Informatikai Szolgáltató Tudásközpont a Kaposvári Egyetemen (12)	ROP 3.3	57 698 200
Csokonyavisonta	Csokonyavisonta Önkormányzat (9)	A házi szociális ellátás bevezetése és az abban való foglalkoztatás megvalósítása Csokonyavisontán (13)	ROP 3.2	51 153 000
Somogy megyei támogatás összesen (14)				199 623 179

Forrás (Source): Nemzeti Fejlesztési Ügynökség, 2007 b

Table 5: Supported projects in Somogy County from the 3. priority of the South Transdanubian Regional Operational Programme

Place(1), Applicant(2), Project name(3), Regional Operational Programme priority(4), Support amount, HUF(5), Somogy County Labour Organization(6), Kaposvár Region Multipurpose Association(7), Kaposvár University(8), Local government of Csokonyavisonta(9), „Together for the development” Territorial Employment Pact and Startegy in Somogy County(10), „Active Pact” in Kaposvár region(11), Applied Information technology Service Centre in the Kaposvár University(12), Introducing social attendance at home in Csokonyavisonta and realization employment in it(13), Total support in Somogy County(14)

A Dél-dunántúli régió támogatottsága HEFOP források szempontjából 37,7 milliárd forintot jelent, ami 20,7% az országos 181,8 milliárdhoz viszonyítva. Az adatok szerint tehát a 2004-2006-os időszakban érvényesült az a törekvés, hogy a kevésbé fejlett régióknak többet juttassanak a megnyíló forrásokból.

A megyék közül Baranya nyerte el a legtöbb támogatást, míg Somogy - a HEFOP-os programjainak számát kivéve – a leggyengébb támogatottsággal rendelkezik. Tolna népességéhez és munkanélküliségéhez mérten elég jól le tudta hívni a forrásokat. A legnagyobb erőfeszítést Somogy megyében kell megtenni, ugyanis a népességhez viszonyítva is magas munkanélküliséggel küszködik, ugyanakkor a pályázati források lehívásánál nem jeleskedett. Ezt a tendenciát az összes operatív program megyénkénti kifizetéseinél is jól megfigyelhetjük, ugyanis a megyei átlag 13809,43 millió – lásd

I. ábra - forinthez képest Somogy megye, hátrányos helyzete ellenére csak 9,868,27 millió forintot ért el. A jövőben ezt a helyzetet szükséges megváltoztatni, valamint a pályázati aktivitást kell elősegíteni.

Következtetésképpen elmondható, hogy szükséges vizsgálni a pályázati támogatottságot és a későbbiekben hasonló jellegű tanulmányokkal szabályos időközönként fel kell mérni a 2007-2013-as időszak előmenetelét is, figyelmeztetni kell a szereplőket az aktuális támogatottsági szintre, illetve arra, hogy milyen lehetőségekkel élhetnek még.

IRODALOM

- Állami Foglalkoztatási Szolgálat (2007): A nyilvántartott álláskeresők(munkanélküliek), az ellátásban részesülők és a bejelentett álláshelyek fontosabb jellemzőinek adattára 2000 - 2007 [online] <URL: http://www.afsz.hu/resource.aspx?ResourceID=stat_afsz_nyilvtartasok_idosorai_megyei> [2007.09.13]
- Foglalkoztatáspolitikai és Munkaügyi Minisztérium, Oktatási Minisztérium, Egészségügyi Szociális és Családügyi Minisztérium, (2004 a): Humán erőforrás Fejlesztési Operatív Program [online] <URL: http://www.okm.gov.hu/doc/upload/200506/hefop_03_04_26.pdf> [2007.05.25]
- Foglalkoztatáspolitikai és Munkaügyi Minisztérium, Oktatási Minisztérium, Egészségügyi Szociális és Családügyi Minisztérium (2004 b): Regionális Fejlesztési Operatív Program; Program kiegészítő dokumentum 2004-2006 [online] <URL: www.szm.gov.hu/download.php?ctag=download&docID=10886> [2007.05.25]
- Központi Statisztikai Hivatal (2007): Gyorstájékoztatók Archívuma, Népmozgalom 2006 [online], <URL: http://portal.ksh.hu/portal/page?_pageid=37,626832&_dad=portal&_schema=PORTAL> [2007.09.13]
- Miniszterelnöki Hivatal, Nemzeti Fejlesztési Terv és EU Támogatások Hivatala (2003): I. Nemzeti Fejlesztési Terv, II. fejezet: A Nemzeti Fejlesztési Terv stratégiája [online] <URL: <http://www.kozpontiregio.hu/3/nft.pdf>> [2007.05.25]
- Miniszterelnöki Hivatal, Nemzeti Területfejlesztési Hivatal (2003): Regionális Fejlesztési Operatív Program. [online] <URL: http://www.okm.gov.hu/doc/upload/200506/regionalis_fejlesztes_operativ_program.pdf> [2007.05.25]
- Nemzeti Fejlesztési Ügynökség (2007 a): Egységes Monitoring Információs Rendszer (EMIR) nyílt közvélemény tájékoztató [online], <URL: <http://emir.nfu.hu/nd/kozvel>> [2007.09.11]
- Nemzeti fejlesztési Ügynökség (2007 b): 94. ROP Heti Jelentés - 2007. február 26. [online], <URL: http://www.rop.hu/content.php?p=dokumentumtar_letoltheto_dokumentumok&id=171&pr=> [2007.08.28]
- Nemzeti Fejlesztési Ügynökség (2007 c): Magyarország a I. NFT forrásainak 61 százalékát már lehívta [online] <URL: <http://www.rop.hu/content.php?p=sajtoszoba&id=710>>[2007.09.12]

Levelezési cím (*Corresponding author*):

Bitáné Bíró Boglárka

H-7475 Bószénfa, Fő u. 18

Tel.: 36-30-214-9541

email: b4free@t-online.hu